

STOPAMA POBIJENIH

Foto KRUNO

Piše: fra Miljenko Stojić, OFM

U Drugom svjetskom ratu ubijeno je 66 hercegovačkih franjevaca, od toga njih 30 iz širokobriješke samostanske zajednice, a još 4 sa širokobriješkog samostanskog područja. I drugi ubijeni su pripadali svome »Brigu« jer su tu pohađali nadaleko čuvenu Franjevačku gimnaziju i odatle se upućivali dalje. Dok danas promatramo njihovu žrtvu, zaključujemo da nam je poći njihovim stopama. To znači dvojako. Bili su veliki ljudi i veliki redovnici, što ne želimo smetnuti s uma, već izučavati i slijediti njihovu duhovnost. S druge strane želimo što podrobnije istražiti njihov život i rad, a posebno njihove zadnje trenutke života. Pri svemu ovome ne vodi nas mržnja ni prema kome, nego samo ljubav prema istini.

Od samog početka komunističkog progona hercegovački franjevci su nastojali zabilježiti što se stvarno događalo. Tajne službe su ih uhićivale i to im zabranjivale. Dašak slobode osjetio se 1971., ali je i on ubrzo bio utrnut. Službeni sustavan rad započinje dalekovidnošću tadašnjeg provincijala fra Slavka Solde 4. studenoga 2004. kada je ustro-

jeno Povjerenstvo za pripremu kauze mučenika. Na čelu mu je bio fra Ante Marić. Sljedeći bitan korak jest imenovanje vicepostulatora 19. rujna 2007. čime započinje s radom vicepostulatora postupka mučeništva »Fra Leo Petrović i 65 subraće«. Do današnjeg dana vicepostulator je fra Miljenko Stojić.

Privatno štovanje dopušteno i potrebno

Na putu prema mogućem proglašenju naše pobijene braće blaženima i svetima treba ići putovima koje je odredila Katolička crkva i koje provodi Zbor za proglašenje svetih. Premalo je prostora da bismo ovdje sada iznijeli kako točno izgleda taj put. Oni koji žele nešto više saznati mogu to učiniti preko portala pobijeni.info. Navedimo samo bitno. Da bi se postupak za proglašavanje nekoga blaženim i svetim uspješno doveo kraju, potrebno se pridržavati papinskog naputka o nedopustivosti njegova javnog štovanja prije nego što to sama Crkva zaključi. Nepridržavanje ovog naputka za sobom povlači prekid postupka

proglašenja blaženim i svetim i nemogućnost njegova ponovnog nastavka. Prema crkvenom Zakonu »dopušteno je javnim štovanjem častiti samo one Božje slugе koji su vlašću Crkve uneseni u popis svetaca ili blaženika« (kan. 1187). Stoga crkveni zakon traži (*Normae*, 28a), pozivajući se na odluku pape Urbana VIII. iz 1625., da se tijekom postupka kanonizacije ustanovi da javnoga štovanja slugе Božjega nije bilo i da ga nema. To se čini tako da biskup ili ovlašteni sudac posjete grob slugе Božjega, prostori je u kojima je živio i druga mjesta, ako ih ima, gdje bi netko mogao iskazivati znakove javnoga štovanja, te uvjerivši se da takva štovanja nema, izda dekret *De non cultu*. Pridometnimo da je, pak, privatno štovanje dopušteno, da je jedna od bitnih stvari za proglašenje nekoga blaženim i svetim. Kako će to postati, ako ga nitko ne štuje?!

Postupak mučeništva pobijenih hercegovačkih franjevaca trenutno je u postupku prikupljanja svjedočanstava i dokumentacije o njihovoj mučeničkoj smrti. Mjesni je biskup ustrojio crkveni sud koji, na prijedlog Vicepostulature, ispituje određene svjedoke. Kada ovaj postupak bude završen, prikupljena građa bit će predana mjesnom biskupu, on će je proučiti i odlučiti hoće li službeno pokrenuti postupak. Bude li tako odlučeno, kandidati se imenuju slugama Božjima i počet će se javno moliti za njihovo proglašenje mučenicima.

Puk se od početka utjecao zagovoru pobijenih hercegovačkih franjevaca. Obilazio je kako mjesta gdje su ubijeni tako i njihove grobove. Iz različitih razloga sve je to ipak

bilo najživlje najprije kod ratnog skloništa, a nakon što su tijela 12 ubijenih i spaljenih franjevaca, kao i 6 njih iz Mostarskog Graca, pokopana u samostansku crkvu na Širokom Brijegu, s posjetom Gospi posjećivani su i pobijeni hercegovački franjevci. Trenutno su tu pokopana još trojica iz Zagvozda i jedan iz Vrgorca, tako da ih je sveukupno 22. Kad je duhovnim asistentom Franjevačkog svjetovnog reda na Širokom Brijegu postao fra Jozo Zovko, otada se njegovi članovi redovno brinu za čistoću i kićenje grobnice pobijenih franjevaca. Neka im Bog svojim dobrom uzvрати za to.

Svjedočimo o primljenim milostima ili čak čudesima na zagovor pobijenih

Svi zajedno doprinesimo da pobijeni hercegovački franjevci budu proglašeni mučenicima. Put je dug. Nakon prikupljanja svjedočanstava i građe slijedi postupak na biskupijskoj razini, a nakon njega postupak u Rimu. Potpuno je nevažno koliko će sve to trajati. Važno je da razmišljamo o tim vremenima, čistimo svoju nutrinu, Vicepostulaturu upućujemo na korisne podatke, svjedočimo o primljenim milostima ili čak čudesima na zagovor pobijenih hercegovačkih franjevaca, jednostavno se u sve uključimo na način koji nam najbolje odgovara. Tako ćemo se preporoditi ne samo mi, nego i naše obitelji, mjesto i čitav hrvatski puk, a pobijeni hercegovački franjevci bit će proglašeni mučenicima čime će osvjetliti i mnogobrojne druge mučeničke žrtve puka Božjeg u zlosretna vremena Drugog svjetskog rata i poraća.

Prije 40 godina

Proslava Marijanske godine za cijelu Provinciju održana je 1. srpnja 1971. Sudjelovalo je oko 150 fratara. Kao VI. točka programa bila je molitveno- komemorativna procesija u kojoj je 5. postaja bila "Nad skloništem" i 6. „Depozicija kostiju u crkvu“. Odluka o kršćanskom pogrebu, 26 godina nakon mučeničke smrti, bio je u doba komunističkog režima vrlo hrabar čin provincijala fra Rufina Šilića, fratara širokobriješkog samostana i cijele Provincije. Iako je trebalo birati riječi, vrlo je jasno i točno iznesena povijesna istina o mučeništvu fratara.

U toj prigodi je Franjevački samostan Široki Brijeg (odgovorni urednik: Dr. fra Gojko Musa) objavio knjižicu „Široki Brijeg“ koja je donijela, pored tekstova o pobožnosti prema bl. Djevici Mariji, kratke podatke iz povijesti Širokog Brijega. Uz ostalo zapisano je i ovo: „Gospi društvo čine mučenici- fratri- koji su nevine žrtve.“

Knjižica je izazvala veliku buru u javnosti i bila je sudski zabranjena.

Hvala Ti, Gospodine Bože, za sve moje boli. I Tebe molim, moj Gospodine, da mi još stotruko dodaš ako se to Tebi sviđa, i bit će mi najmilije prihvatiti da me ne štediš kad sam žalostan, jer mi je najveća utjeha ispunjati Tvoju svetu volju.
Sv. Franjo